

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

2 Φεβρουαρίου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 372

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 9412 ΕΞ 2026

Έγκριση του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΠΠΑ) Νοτίου Αιγαίου στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) της προγραμματικής περιόδου 2026-2030.

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του ν. 5264/2025 «Νέο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, μεταφορά Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων και λοιπές διατάξεις» (Α' 239), και ιδίως της παρ. 9 του άρθρου 6, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 αυτού,

β. του άρθρου 123 του ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167 και διορθ. σφαλμ. Α' 171 και Α' 189), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 45 του ν. 5240/2025 (Α' 184),

γ. της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133),

δ. του άρθρου 23 του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143),

ε. του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019,

στ. του π.δ. 5/2022 «Οργανισμός του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων» (Α' 15) και ιδίως των άρθρων 70 έως 73,

ζ. του π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευομένων φορέων» (Α' 130) και ιδίως του άρθρου 3,

η. του π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131),

θ. του π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139) και ιδίως της παρ. 1 του άρθρου 1,

ι. του π.δ. 50/2024 «Σύσταση Γενικών Γραμματειών, κατάργηση Γενικής Γραμματείας και Ειδικών Γραμματειών» (Α' 129) και ιδίως της παρ. 1 του άρθρου 1.

2. Την υπό στοιχεία Υ21/22.12.2025 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση Αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 7190).

3. Την υπ' αρ. 32/27.11.2025 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου «Έγκριση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) για την προγραμματική περίοδο 2026-2030» (Α' 220).

4. Την υπ' αρ. 212522/5.12.2025 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Κατάρτιση και Υποβολή Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΤΠΑ/ΠΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) προγραμματικής περιόδου 2026-2030» (Β' 6516).

5. Το υπ' αρ. 3136/18.12.2025 έγγραφο της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου με το οποίο υποβάλλεται προς έγκριση το ΠΠΑ Νοτίου Αιγαίου στο πλαίσιο του ΕΠΑ 2026-2030.

6. Την υπ' αρ. 3023/9.1.2026 εισήγηση της Γενικής Γραμματέως Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης προς τον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για την έγκριση του ΠΠΑ Νοτίου Αιγαίου στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) της προγραμματικής περιόδου 2026-2030.

7. Την υπ' αρ. 4888/13.1.2026 εισήγηση δημοσιονομικών επιπτώσεων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (περ. ε της παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 4270/2014), σύμφωνα με την οποία με την παρούσα απόφαση προκαλείται δαπάνη στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Α.Π.Δ.Ε.) του κρατικού προϋπολογισμού ύψους εκατόν δεκατεσσάρων εκατομμυρίων ευρώ (114.000.000,00 €), η οποία θα καλυφθεί από πιστώσεις που θα εγγραφούν στο εθνικό σκέλος του ΑΠΔΕ του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών την περίοδο 2026 έως 2030, ως φορέα που εγγράφονται οι πιστώσεις των Περιφερειών της Ελληνικής Επικράτειας.

8. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρησης στο ΕΜΔΔ-ΜΙΤΟΣ, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Έγκριση του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΠΠΑ) Νοτίου Αιγαίου

1. Εγκρίνεται το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) Νοτίου Αιγαίου 2026-2030, το οποίο καταρτίστηκε και αξιολογήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις, τους όρους και τη διαδικασία της υπ' αρ. 212522/5.12.2025 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Κατάρτιση και Υποβολή Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΤΠΑ/ΠΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) προγραμματικής περιόδου 2026-2030» (Β' 6516) και των παρ. 4 και 6 του άρθρου 123 του ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις».

2. Εντός έξι (6) μηνών από την έγκριση του ΠΠΑ υποβάλλεται, αν απαιτείται, η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του προγράμματος, με ευθύνη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και με την επιφύλαξη της τήρησης της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας για την εξειδίκευσή του και τυχόν μετέπειτα προσαρμογές του σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 123 του ν. 4635/2019.

3. Το εγκεκριμένο Νοτίου Αιγαίου 2026-2030, το οποίο περιλαμβάνεται στο Παράρτημα της παρούσας απόφασης αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΕΠΑ (www.epa.gov.gr) και στον ιστότοπο της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 123 του ν. 4635/2019.

Άρθρο 2

Προϋπολογισμός Προγράμματος

Ο προϋπολογισμός του Προγράμματος για την Προγραμματική Περίοδο 2026-2030 ανέρχεται σε εκατόν δεκατέσσερα εκατομμύρια ευρώ (114.000.000,00 €) σύμφωνα με την ΠΥΣ 32/27.11.2025 και κατανέμεται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

Άρθρο 3

Υπηρεσία Διαχείρισης

1. Αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της εφαρμογής του Προγράμματος Ανάπτυξης ορίζεται η Αυτοτελής Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου η οποία αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 5264/2025.

2. Στην Υπηρεσία Διαχείρισης ανατίθεται η διαχείριση των πόρων του άρθρου 2 της παρούσας.

Άρθρο 4

Παράρτημα

Προσαρτάται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης το Παράρτημα που ακολουθεί, το οποίο περιλαμβάνει το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) Νοτίου Αιγαίου 2026-2030.

Παράρτημα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2026-2030

Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Αυτοτελής Διεύθυνση Αναπτυξιακού
Προγραμματισμού

Δεκέμβριος 2005

1. Περιγραφή της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ως Φορέα Κατάρτισης

1.1 Θεσμικό πλαίσιο

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (ΠΝΑι) συστάθηκε με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ Α87/07-06-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Με τις διατάξεις του Π.Δ. 130/2010 (ΦΕΚ 223/Α/27-12-2010) «Οργανισμός της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου» όπως αυτό έχει τροποποιηθεί και ισχύει, περιγράφεται η βασική διάρθρωση των υπηρεσιών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου οι οποίες διακρίνονται σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο. Όπως αναφέρεται στην υπ' αριθ. 30440/07-11-2024, (ΦΕΚ Β' 6269) Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου που αφορά την «Έγκριση τροποποίησης Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου», οι Κεντρικές Υπηρεσίες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου διακρίνονται σε αυτοτελείς, οριζόντιες, κάθετες και επιτελικές υπηρεσίες με έδρα την Ερμούπολη Σύρου και τη Ρόδο ενώ οι περιφερειακές υπηρεσίες οργανώνονται στο πλαίσιο της οικείας περιφερειακής ενότητας και υπάγονται σε οργανική μονάδα κεντρικής υπηρεσίας. Τέλος, όλες οι υπηρεσίες συνδέονται μεταξύ τους με ένα οριζόντιο δίκτυο υποστήριξης το οποίο συνίσταται σε διακριτές μονάδες πανομοιότυπης λειτουργίας με όμοιο οργανικό πλαίσιο.

1.2 Αποστολή - Τομείς Παρέμβασης

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 3 του Ν.3852/2010 «Οι περιφέρειες σχεδιάζουν, προγραμματίζουν και υλοποιούν πολιτικές σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη και τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές.

Βασικά στοιχεία της πολιτικής της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου κατά την περίοδο 2021-2025 ήταν η δημιουργία θέσεων εργασίας, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, η οικονομική ανάπτυξη και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της (βλ. ΠΠΑ Νοτίου Αιγαίου 2021-2025). Ειδικότερα, όπως αναφέρεται στο εγκεκριμένο ΠΠΑ Νοτίου Αιγαίου 2021-2025, «Ο απώτερος στόχος της οικονομικής πολιτικής της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ήταν η εξασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης της Περιφέρειας, η πληρέστερη δυνατή αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της και η διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και της προστασίας του περιβάλλοντος. Επίσης, μεταξύ των κεντρικών στόχων της ΠΝΑι ήταν: η «ενίσχυση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής προς όφελος των κατοίκων και των επισκεπτών της» καθώς και η «διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αειφορίας των πόρων» (ΠΕΠ «Νότιο Αιγαίο» 2021-2027).

Ένα σημαντικό μέρος των πόρων του Περιφερειακού Προγράμματος Νοτίου Αιγαίου κατά την Περίοδο 2021-2025 κατευθύνθηκαν στον τομέα της «Πρόληψης και Διαχείρισης Κινδύνων» (Άξονας 2.4) καθώς και στην «Οδικές Υποδομές» (Άξονας 4.5) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε σε έργα που αφορούσαν την «Παροχή πόσιμου νερού και διαχείριση υδάτων» (Άξονα 2.6) και την «Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων» (Άξονας 2.3). Τέλος, αρκετοί πόροι του ΕΠΑ κατευθύνθηκαν στις «Λιμενικές Υποδομές» (Άξονες 4.3) και στην «Οδική Ασφάλεια» (Άξονας 4.8).

2. Μεθοδολογία κατάρτισης ΠΠΑ Νοτίου Αιγαίου 2026-2030

Η κατάρτιση του Περιφερειακού Προγράμματος Νοτίου Αιγαίου ξεκίνησε μετά την έκδοση της με αριθμό 59077 Εγκυκλίου Σχεδιασμού ΕΠΑ 2026-2030 από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών τον Απρίλιο του 2025 με την οποία κλήθηκαν οι περιφέρειες να αποστείλουν συμπληρωμένα το Έντυπο Σχεδιασμού Περιφερειακού Προγράμματος ΕΠΑ 2026-2030 και σχετικό Πίνακα Εκτιμήσεων Π/Υ Προγραμμάτων ΕΠΑ 2026-2030). Στις 30/4/2025 στάλθηκαν συμπληρωμένα από την Αυτοτελή Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού: α) το Έντυπο Σχεδιασμού Περιφερειακού Προγράμματος ΕΠΑ 2026-2030 και β) ο Πίνακας Εκτιμήσεων Π/Υ Προγραμμάτων ΕΠΑ 2026-2030 που αφορούσε την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

Στη Γενική Δ/ση Δημοσίων Επενδύσεων αποστάλθηκαν την 1^η/10/2025 συμπληρωμένοι Πίνακες Εκτιμήσεων – Προβλέψεων Δαπανών ΑΠΔΕ συνεχιζόμενων και νέων έργων εθνικού σκέλους της ΠΝΑΙ.

Στις 31/10/2025 στάλθηκε επιστολή του Αν. Υπ. Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών προς τον Περιφερειάρχη Νοτίου Αιγαίου όπου καλούνταν η ΠΝΑΙ να προχωρήσει στην έγκαιρη προετοιμασία του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης ενόψει της έκδοσης της σχετικής ΥΑ με την οποία θα καλούνταν οι Περιφέρειες να υποβάλλουν τα Σχέδια των προγραμμάτων τους προς έγκριση. Στην συνέχεια, στις 25/11/2025 πραγματοποιήθηκε τηλεδιάσκεψη ύστερα από σχετική πρόσκληση της Δ/σης Διαχείρισης Εθνικού ΠΔΕ της Γεν Δ/σης Δημοσίων Επενδύσεων του Υπ. Εθν. Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα «Κατάρτιση και Υποβολή Τομεακών και περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΤΠΑ/ΠΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) προγραμματικής περιόδου 2026-2030».

Η Αυτοτελής Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού έστειλε το με ΑΠ οικ.2772/10-11-2025 σχετικό έγγραφο προς την Γενική Δ/ση Υποδομών της ΠΝΑ με το οποίο ζητούνταν να προτεραιοποιηθούν τα νέα έργα/μελέτες που προβλέπεται να ενταχθούν στο ΕΠΑ 2026-2030 σύμφωνα με του νέους Αναπτυξιακούς Στόχους που περιλαμβάνονταν στο νέο ΕΠΑ Προγραμματικής Περιόδου 2026-2030.

Με την με αριθμό 212522 ΕΞ 2025/5.12.2025 (ΦΕΚ 6516/τΒ/8-12-2025) Απόφαση του Αν. Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κλήθηκαν τα Υπουργεία και οι Περιφέρειες στο πλαίσιο του Ε.Π.Α 2026-2030, να καταρτίσουν σχέδια Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΤΠΑ/ΠΠΑ) στον τομέα ευθύνης τους και να τα υποβάλουν προς έγκριση από τον αρμόδιο Υπουργό για το Ε.Π.Α.

3. Υφιστάμενη κατάσταση Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου σε σχέση με τους Αναπτυξιακούς Στόχους του ΕΠΑ 2026-2030

3.1 Κοινωνική συνοχή

Ο νησιωτικός και πολυνησιακός χαρακτήρας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, η οποία αποτελείται από 79 νησιά (50 κατοικήσιμα) και 178 βραχονησίδες με θαλάσσιο χώρο που καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος της επικράτειάς της, δημιουργεί έντονες ενδοπεριφερειακές χωρικές ανισότητες και απομόνωση. Επίσης, τα νησιά παρουσιάζουν σημαντική ανομοιομορφία ως προς το μέγεθος (πληθυσμιακό και γεωγραφικό), το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η τριπλή «περιφερειακότητα» της περιοχής, η οποία αφορά τις μεγάλες αποστάσεις μεταξύ των νησιών, από την έδρα της Περιφέρειας και από την πρωτεύουσα της χώρας. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί εμπόδια στην κοινωνική, οικονομική και χωρική συνοχή, όπως θαλάσσια απομόνωση, υψηλό μεταφορικό κόστος, δυσκολία επίτευξης οικονομικών κλίμακας, ανάγκη για αυξημένες δημόσιες δαπάνες σε υποδομές υγείας, παιδείας και αθλητισμού, περιορισμένες ευκαιρίες απασχόλησης και δυσκολία στην προσέλκυση υψηλά εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.

Επιπλέον, η ραγδαία αύξηση της τουριστικής κίνησης σε πολλά νησιά της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, καθώς και η συνακόλουθη μετατροπή πολλών διαμερισμάτων που μέχρι τότε διατίθεντο για μακροχρόνια ενοικίαση σε κατοικίες βραχυχρόνιας μίσθωσης, οδήγησαν στη δημιουργία έντονου στεγαστικού προβλήματος. Το πρόβλημα αυτό επηρεάζει τόσο τους μόνιμους κατοίκους των νησιών όσο και δημόσιους υπαλλήλους, όπως αστυνομικούς, εκπαιδευτικούς και ιατρικό προσωπικό, οι οποίοι αναζητούν στέγη στην περιοχή που διορίζονται.

Τέλος, οι θετικές δημογραφικές τάσεις που καταγράφονται τα τελευταία χρόνια στην Περιφέρεια καθιστούν ακόμη πιο επιτακτική την ανάγκη ενίσχυσης και αναβάθμισης των υποδομών υγείας, εκπαίδευσης (όλων των βαθμίδων) και αθλητισμού σε πολλά νησιά, προκειμένου να διασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβαση των κατοίκων σε σχέση με τους κατοίκους της υπόλοιπης ηπειρωτικής Ελλάδας.

Πίνακας 1. SWOT Ανάλυση: Κοινωνική συνοχή

Δυνατά Σημεία (Strengths): <ul style="list-style-type: none">○ Ύπαρξη βασικών (έστω και άνισα κατανεμημένων) υποδομών υγείας και εκπαίδευσης που αποτελούν σημεία αναφοράς για τα μικρότερα νησιά.○ Θετικές δημογραφικές τάσεις σε ορισμένα νησιά (δυνατότητα δημιουργίας ζωντανών και συνεκτικών τοπικών κοινωνιών με καλύτερες υπηρεσίες και ισχυρότερους κοινωνικούς δεσμούς που μπορούν να αποτελέσουν κόμβους παροχής υπηρεσιών προς άλλα μικρότερα νησιά).○ Ισχυροί κοινοτικοί δεσμοί σε μικρές κοινωνίες που μπορούν να λειτουργήσουν υποστηρικτικά και αλληλέγγυα.	Αδύναμα Σημεία (Weaknesses): <ul style="list-style-type: none">○ Ελλείψεις σε υποδομές (υγείας, πρόνοιας, παιδείας και αθλητισμού) σε απομακρυσμένα νησιά.○ Αδυναμία εξυπηρέτησης πληθυσμού σε μικρά νησιά λόγω απουσίας κρίσιμων υπηρεσιών (παιδική μέριμνα, νοσηλευτική φροντίδα, κοινωνικές δομές).○ Έλλειψη εξειδικευμένων επαγγελματιών (ιατρικού, εκπαιδευτικού, κοινωνικού προσωπικού).○ Χαμηλή ελκυστικότητα εγκατάστασης σε μικρά νησιά λόγω στεγαστικού προβλήματος και κόστους ζωής.○ Έντονο στεγαστικό πρόβλημα (πλήττει μόνιμους κατοίκους & εξειδικευμένο προσωπικό δημόσιων φορέων).○ Δημογραφική γήρανση μικρών νησιών και αυξανόμενες ανάγκες φροντίδας και υγείας.
Ευκαιρίες (Opportunities): <ul style="list-style-type: none">○ Διαθέσιμοι πόροι ΕΠΑ για ενίσχυση και αναβάθμιση δομών (κοινωνικών, εκπαίδευσης, υγείας, αθλητισμού) για καταπολέμηση φτώχειας και κοινων. αποκλεισμού κ.α.○ Τεχνολογικές εξελίξεις για βελτίωση του επιπέδου παρεχόμενων υπηρεσιών στα μικρότερα νησιά (τηλεϊατρική, τηλεεκπαίδευση κ.α.)○ Δημιουργία κοινωνικής κατοικίας/παροχή κινήτρων για μακροχρόνια μίσθωση σε	Απειλές (Threats): <ul style="list-style-type: none">○ Περαιτέρω ερήμωση μικρών νησιών λόγω γήρανσης και έλλειψης υπηρεσιών.○ Κίνδυνος αύξησης κοινωνικών ανισοτήτων μεταξύ τουριστικών νησιών και μικρών ακριτικών νησιών.○ Ενίσχυση φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού για ηλικιωμένους, ΑμεΑ και ευάλωτες ομάδες○ Αύξηση κόστους ζωής και επιδείνωση στεγαστικού προβλήματος λόγω τουριστικών πιέσεων.○ Εποχικότητα που οδηγεί σε ασταθή εισοδήματα και ανισότητες.

εργαζόμενους σε υγεία, παιδεία, πρόνοια και λοιπές δημόσιες υπηρεσίες	<ul style="list-style-type: none">○ Καθυστερήσεις σε κρίσιμες κοινωνικές και υγειονομικές υποδομές, λόγω του κόστους & του μικρού μεγέθους των έργων στα νησιά.○ Αδυναμία προσέλκυσης και διατήρησης προσωπικού για βασικές κοινωνικές υπηρεσίες
---	---

3.2 Ανάπτυξη Υποδομών και Μεταφορών

Η τριπλή «Περιφερειακότητα» που αναφέρθηκε σε προηγούμενο σημείο καθιστά αναγκαία την ύπαρξη βασικών υποδομών και μεταφορών σε πολλά νησιά της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και αυξάνει σημαντικά το κόστος ανάπτυξης, βελτίωσης και εκσυγχρονισμού τους καθώς και της αδυναμίας αξιοποίησης οικονομιών κλίμακας. Ειδικότερα, η νησιωτικότητα και η ασυνέχεια του γεωγραφικού χώρου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου καθιστούν αναγκαία την αναβάθμιση, συντήρηση και επέκταση των υποδομών μεταφορών σε κάθε νησί, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνδεσιμότητα σε ενδοπεριφερειακό, διαπεριφερειακό και εθνικό επίπεδο, καθώς και να ενισχυθεί η προσβασιμότητα όλων των κατοίκων σε βασικές υπηρεσίες. Η ανάπτυξη, βελτίωση και ο εκσυγχρονισμός των δικτύων και μεταφορών συνδέεται άμεσα με την οικονομική και βιώσιμη ανάπτυξη, τη μείωση των χωρικών ανισοτήτων και την βελτίωση της ποιότητας ζωής και ευημερίας των κατοίκων των νησιών της ΠΝΑι.

Πίνακας 2. SWOT Ανάλυση: Ανάπτυξη Υποδομών και Μεταφορών

Δυνατά Σημεία (Strengths): <ul style="list-style-type: none">○ Στρατηγική θέση των νησιών του Νοτίου Αιγαίου για διασύνδεση με την ηπειρωτική Ελλάδα και διεθνείς θαλάσσιες/αεροπορικές οδούς.○ Σταδιακή βελτίωση δικτύων μεταφορών μέσω υλοποίησης έργων του ΠΕΠ 2021–2027 και άλλων αναπτυξιακών προγραμμάτων○ Η ύπαρξη κόμβων μεταφορών σε κάποια μεγάλα νησιά (λιμάνια, αεροδρόμια) που εξυπηρετούν ενδοπεριφερειακή και διαπεριφερειακή συνδεσιμότητα.	Αδύναμα Σημεία (Weaknesses): <ul style="list-style-type: none">○ Πολυδιάσπαση και ασυνέχεια του γεωγραφικού χώρου, που αυξάνει το κόστος κατασκευής και συντήρησης υποδομών μεταφορών.○ Μικρά νησιά με περιορισμένο πληθυσμό που δυσχεραίνουν την αξιοποίηση οικονομιών κλίμακας.○ Ανάγκη για υποδομές σε σχεδόν κάθε νησί (και στα πιο απομακρυσμένα) με υψηλό κόστος κατασκευής.○ Περιορισμένο εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό (τεχνική ανεπάρκεια) σε μικρά νησιά για άμεση συντήρηση και διαχείριση υποδομών.
Ευκαιρίες (Opportunities): <ul style="list-style-type: none">○ Αξιοποίηση πόρων ΕΠΑ για ανάπτυξη, βελτίωση και εκσυγχρονισμό υποδομών μεταφορών, ενίσχυση της οδικής ασφάλειας και συνδεσιμότητα.○ Πόροι ΕΠΑ για πράσινες και βιώσιμες και μεταφορές (λιμάνια, ηλεκτροκίνηση, συνδυασμένες μεταφορικές λύσεις που μειώνουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα κ.α.).○ Στρατηγική δημιουργίας ολοκληρωμένου δικτύου μεταφορών που ενισχύει την οικονομική και κοινωνική συνοχή.	Απειλές (Threats): <ul style="list-style-type: none">○ Υψηλό κόστος κατασκευής, συντήρησης και εκσυγχρονισμού που μπορεί να υπερβεί τους προγραμματισμένους πόρους.○ Ακραία καιρικά φαινόμενα και κλιματική αλλαγή που επηρεάζουν υποδομές και συνδεσιμότητα.○ Φυσικοί περιορισμοί (ορεινά, μικρά λιμάνια, ρηχά λιμάνια) που δυσχεραίνουν την ανάπτυξη και επέκταση υποδομών και ανεβάζουν το κόστος.○ Δυσκολία εξεύρεσης εξειδικευμένου τεχνικού προσωπικού για συντήρηση και διαχείριση υποδομών σε απομακρυσμένα νησιά.

3.3 Πολιτική Προστασία και Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής

Η κλιματική αλλαγή και οι επιπτώσεις της αποτελούν προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου καλείται να διαχειριστεί πλημμυρικά φαινόμενα, μεγάλες πυρκαγιές και φυσικές καταστροφές καθώς και την έντονη σεισμική δραστηριότητα που παρατηρείται σε ορισμένες περιοχές της. Η Πολιτική Προστασία αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην πρόληψη φυσικών καταστροφών, στην ενίσχυση των μηχανισμών πολιτικής προστασίας, στην εκπαίδευση του προσωπικού και στην ενημέρωση των κατοίκων, ώστε να προστατευθεί η κοινωνία, η οικονομία και το φυσικό περιβάλλον της Περιφέρειας. Επίσης, είναι αναγκαία η ύπαρξη ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού προκειμένου να υπάρξει προσαρμογή των υποδομών στην κλιματική αλλαγή.

Πίνακας 3. SWOT Ανάλυση: Πολιτική Προστασία και Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής

Δυνατά Σημεία (Strengths): <ul style="list-style-type: none">○ Υπάρχοντα δίκτυα πολιτικής προστασίας και υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης σε μεγάλα νησιά.○ Συνεργασία με εθνικούς φορείς και οργανισμούς έκτακτης ανάγκης○ Εμπειρία της Περιφέρειας στη διαχείριση φυσικών καταστροφών (πυρκαγιές, πλημμύρες, σεισμικά φαινόμενα).	Αδύναμα Σημεία (Weaknesses): <ul style="list-style-type: none">○ Υψηλό κόστος ανάπτυξης και συντήρησης υποδομών πολιτικής προστασίας λόγω νησιωτικότητας.○ Πολυδιάσπαση των νησιών που δυσχεραίνει την ταχεία παρέμβαση σε μικρά ή απομακρυσμένα νησιά.○ Απουσία πλήρως ψηφιοποιημένων συστημάτων παρακολούθησης και έγκαιρης προειδοποίησης σε όλα τα νησιά.
Ευκαιρίες (Opportunities): <ul style="list-style-type: none">○ Δυνατότητα αξιοποίησης πόρων ΕΠΑ για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και ενίσχυση πολιτικής προστασίας.○ Επενδύσεις σε υποδομές για αύξηση της ανθεκτικότητας τους (υδατοπροστασία, αντιπλημμυρικά έργα, πυροπροστασία, σεισμική θωράκιση).○ Ανάπτυξη ψηφιακών συστημάτων πρόβλεψης και έγκαιρης ειδοποίησης για πλημμύρες, πυρκαγιές και σεισμούς (drones, GIS για παρακολούθηση κινδύνων και συντονισμό δράσεων κ.α.).○ Ενίσχυση συνεργασιών με τοπικές κοινότητες, εθελοντές και ΜΚΟ για βελτίωση της ετοιμότητας και της ανταπόκρισης σε κρίσεις.	Απειλές (Threats): <ul style="list-style-type: none">○ Αυξανόμενα ακραία καιρικά φαινόμενα (πλημμύρες, ξηρασία, καύσωνες, θυελλώδεις άνεμοι).○ Πυρκαγιές μεγαλύτερης έντασης και συχνότητας λόγω κλιματικής αλλαγής.○ Έντονη σεισμική δραστηριότητα σε ορισμένα νησιά.○ Περιορισμένοι πόροι για πλήρη αναβάθμιση και συντήρηση υποδομών πολιτικής προστασίας.○ Έλλειψη ολοκληρωμένου σχεδιασμού για την προσαρμογή των υποδομών στη κλιματική αλλαγή

3.4 Καινοτομία – Εξωστρέφεια και Ανταγωνιστικότητα

Η ΠΝΑι εμφανίζει τα χαρακτηριστικά μιας διάσπαρτης νησιωτικής οικονομίας, με περιορισμένη παραγωγική διαφοροποίηση και σχετικά χαμηλές επιδόσεις στην έρευνα και την καινοτομία. Η οικονομική

της δραστηριότητα εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον ισχυρό τουριστικό τομέα, γεγονός που περιορίζει την ανθεκτικότητα σε περιόδους κρίσης (πανδημία, ενεργειακή κρίση κ.α.) και τη δυνατότητα ανάπτυξης άλλων κλάδων της οικονομίας (αγροδιατροφικός τομέας, νέοι τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας). Η ανάγκη ενίσχυσης της καινοτομίας, της εξωστρέφειας, της επιχειρηματικότητας και της συνολικής ανταγωνιστικότητας είναι επομένως ιδιαίτερα σημαντική, ώστε η Περιφέρεια να αξιοποιήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της, να στηρίξει νέες μορφές επιχειρηματικότητας και να διαφοροποιηθεί σε τομείς πέρα από τον τουρισμό.

Πίνακας 4. SWOT Ανάλυση: Καινοτομία – Εξωστρέφεια και ανταγωνιστικότητα

Δυνατά Σημεία (Strengths): <ul style="list-style-type: none">○ Συγκριτικά πλεονεκτήματα στον τουρισμό που αποτελεί σταθερή οικονομική βάση○ Αξιοποίηση Φυσικού τοπίου και πολιτιστικού κεφαλαίου & σύνδεσή τους με καινοτόμα προϊόντα (αγροδιατροφή, γαστρονομικές, πολιτιστικές κ.α.)○ Αξιοποίηση Πανεπιστημίου Αιγαίου , Περιφ. Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας, Κέντρου Καινοτομίας και άλλων φορέων & ινστιτούτων για προώθηση της έρευνας & καινοτομίας.	Αδύναμα Σημεία (Weaknesses): <ul style="list-style-type: none">○ Περιορισμένη παραγωγική διαφοροποίηση (εξάρτηση οικονομίας από τουρισμό○ Χαμηλές επιδόσεις στην έρευνα και την καινοτομία (χαμηλές επενδύσεις σε R&D , περιορισμένο ανθρώπινο δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης κ.α.).○ Γεωγραφικά εμπόδια. Η νησιωτικότητα δυσχεραίνει τη δικτύωση, τη μεταφορά γνώσης και την πρόσβαση σε αγορές.
Ευκαιρίες (Opportunities): <ul style="list-style-type: none">○ Ανάπτυξη νέων τομέων υψηλής προστιθέμενης αξίας (Ψηφιακές τεχνολογίες κ.α.).○ Δημιουργία κέντρων καινοτομίας και συνεργασιών πανεπιστημίων-επιχειρήσεων, επιδοτήσεων για R&D.○ Προώθηση πολιτιστικού τουρισμού υψηλής προστιθέμενης αξίας○ Σύνδεση πολιτισμού και τουρισμού (εμπειρίες που συνδέουν τοπική κληρονομιά με σύγχρονες υπηρεσίες).	Απειλές (Threats): <ul style="list-style-type: none">○ Οικονομική εξάρτηση από τον τουρισμό (εποχικές διακυμάνσεις, πτώση από πανδημίες και διεθνείς κρίσεις κ.α.)○ Περιορισμένοι πόροι για έρευνα και ανάπτυξη○ Περιβαλλοντικοί και κλιματικοί κίνδυνοι○ Ακραία καιρικά φαινόμενα (άνοδος της στάθμης της θάλασσας που επηρεάζουν τουρισμό, αγροδιατροφή και πολιτιστικά μνημεία).○ Έλλειψη υποδομών και τεχνογνωσίας (Περιορισμένη τεχνολογική υποδομή, και εκπαιδευτικά κέντρα).

3.5 Ψηφιακός Μετασχηματισμός και Τεχνητή Νοημοσύνη

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου εμφανίζει μικρή ανάπτυξη σε υποδομές τεχνολογιών, πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ), ενώ η χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης παραμένει περιορισμένη. Παράλληλα, οι κάτοικοί της διαθέτουν γενικά χαμηλό επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της οικονομίας, της δημόσιας διοίκησης και των πολιτών σε επίπεδο Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της. Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2021, ο μόνιμος πληθυσμός της Περιφέρειας καταμετρήθηκε σε 327.820 άτομα, σημειώνοντας αύξηση κατά 6,1% σε σχέση με την απογραφή του 2011 (βλ. Αποτελέσματα Απογραφής, ΕΛΣΤΑΤ, 17-3-2023). Η Περιφέρεια αποτελείται από τα νησιωτικά συμπλέγματα των Κυκλάδων και της Δωδεκανήσου και περιλαμβάνει 79 νησιά, από τα οποία κατοικούνται μόνο τα 52. Παρατηρείται ότι τα

περισσότερα κατοικημένα νησιά έχουν πληθυσμό λιγότερους από 3.000 κατοίκους που σημαίνει ότι ο πληθυσμός και οι πόροι είναι πολύ διασκορπισμένοι γεγονός που δυσχεραίνει την ίση παροχή υπηρεσιών. Ουσιαστικά, η νησιωτικότητα δυσκολεύει την εξυπηρέτηση των πολιτών από το δημόσιο τομέα. Συνεπώς, η προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού και της τεχνητής νοημοσύνης θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση των πολιτών και θα ενισχύσει την ποιότητα ζωής και την ευημερία των πολιτών, περιορίζοντας τις ανάγκες μετακινήσεων σε κεντρικά νησιά για τη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους.

Πίνακας 5. SWOT Ανάλυση: Ψηφιακός Μετασχηματισμός & Τεχνητή Νοημοσύνη

Δυνατά Σημεία (Strengths): <ul style="list-style-type: none">○ Μικρός πληθυσμός σε επιλεγμένα κέντρα (δυνατότητα για πιλοτικά έργα ψηφιακών υπηρεσιών)○ Ψηφιακός μετασχηματισμός δημόσιας διοίκησης (ολοκλήρωση ψηφιακής διοίκησης, ανάπτυξη δεξιοτήτων κ.α).○ Οι Ψηφιακές υπηρεσίες μπορούν να μειώσουν την ανάγκη μετακίνησης των πολιτών μεταξύ των νησιών.	Αδύναμα Σημεία (Weaknesses): <ul style="list-style-type: none">○ Περιορισμένη ανάπτυξη Υποδομών πληροφορικής και επικοινωνιών○ Πολυδιάσπαση νησιών που δυσχεραίνουν την ισότιμη παροχή ψηφιακών υπηρεσιών○ Χαμηλές ψηφιακές δεξιότητες πολιτών (ανάγκη κατάρτισης και εκπαίδευσης).○ Διαφορετικά επίπεδα ψηφιακής υποδομής ανά νησί (αδυναμία ομοιογενούς εφαρμογής υπηρεσιών).
Ευκαιρίες (Opportunities): <ul style="list-style-type: none">○ Ανάπτυξη ψηφιακών υποδομών και ευρυζωνικότητας (Κάλυψη όλων των κατοικημένων νησιών με γρήγορο internet και δίκτυα ΤΠΕ).○ Εκπαίδευση και ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων (προγράμματα για πολίτες, μαθητές, δημόσιους υπαλλήλους)○ Χρήση Πόρων ΕΠΑ για Ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών με χρήση τεχνητής νοημοσύνης (Ψηφιακές πλατφόρμες για τουρισμό, πολιτισμό, αγροδιατροφή και επιχειρηματικότητα).	Απειλές (Threats): <ul style="list-style-type: none">○ Γεωγραφικοί περιορισμοί (διάσπαρτα νησιά που οδηγούν σε καθυστερήσεις στην ανάπτυξη υποδομών και την υλοποίηση ψηφιακών έργων)○ Αντίσταση στη χρήση ψηφιακών υπηρεσιών (Χαμηλή ψηφιακή κουλτούρα και φόβος για νέες τεχνολογίες)○ Δημογραφικές προκλήσεις (γήρανση πληθυσμού και ερήμωση μικρών νησιών περιορίζουν τη μαζική υιοθέτηση ψηφιακών υπηρεσιών)○ Αργή προσαρμογή δημόσιας διοίκησης. (γραφειοκρατία και έλλειψη εκπαίδευσης προσωπικού).

3.6 Πράσινη Ανάπτυξη και Πράσινος Μετασχηματισμός

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου παρουσιάζει σημαντικές δυνατότητες για πράσινη ανάπτυξη και βιώσιμο μετασχηματισμό, αξιοποιώντας το υψηλό επίπεδο ηλιοφάνειας και τους ισχυρούς ανέμους στην περιοχή της. Παρά τα πλεονεκτήματα αυτά, η χρήση των ΑΠΕ παραμένει περιορισμένη εξαιτίας των αυτόνομων ηλεκτρικών δικτύων, των δυσκολιών διασύνδεσης και της μικρής κλίμακας των τοπικών αγορών. Η έντονη εποχικότητα του τουρισμού δημιουργεί σημαντικές πιέσεις σε ενέργεια, υδάτινους πόρους και υποδομές διαχείρισης αποβλήτων, ενώ οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής αυξάνουν την ανάγκη προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Ο πράσινος μετασχηματισμός αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα για την Περιφέρεια, με δυνατότητες ανάπτυξης βιώσιμων υποδομών, ενίσχυσης της κυκλικής οικονομίας και προώθησης πράσινης και καινοτόμου επιχειρηματικότητας, που μπορούν να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα και τη μακροπρόθεσμη ανθεκτικότητα της νησιωτικής οικονομίας.

Πίνακας 6. SWOT Ανάλυση: Πράσινη Ανάπτυξη και Πράσινος Μετασχηματισμός

<p>Δυνατά Σημεία (Strengths):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Έντονη ηλιοφάνεια (η ΠΝΑ διαθέτει από τις υψηλότερες τιμές ηλιοφάνειας στην Ευρώπη). ○ Δυνατότητα αξιοποίησης αιολικής ενέργειας. (ισχυροί και σταθεροί άνεμοι σε πολλά νησιά καθ' όλη τη διάρκεια του έτους) ○ Μεγάλο ενδιαφέρον της αγοράς και επενδυτών για έργα ΑΠΕ. ○ Υφιστάμενη εμπειρία σε έργα κυκλικής οικονομίας (ανακύκλωση, βιώσιμες πρωτοβουλίες σε τουριστικά νησιά) και συνεργασία με ΦΟΣΔΑ. 	<p>Αδύναμα Σημεία (Weaknesses):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Μικρές και διάσπαρτες τοπικές αγορές που αυξάνουν το κόστος πράσινων επενδύσεων. ○ Ελλείψεις σε πράσινες υποδομές σε πολλά μικρά νησιά. ○ Έλλειψη πόσιμου νερού σε πολλά νησιά της περιφέρειας.
<p>Ευκαιρίες (Opportunities):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Συστήματα κυκλικής οικονομίας (ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση νερού, κομποστοποίηση). ○ Ανάπτυξη μεγάλων έργων ΑΠΕ (φωτοβολταϊκά, αιολικά, υβριδικά συστήματα σε αυτόνομα νησιά). ○ Βιώσιμος και πράσινος τουρισμός – πιστοποίηση νησιών, προώθηση οικοτουρισμού και «slow tourism». ○ Έρευνα & Καινοτομία σε ζητήματα όπως διαχείριση υδάτινων πόρων, αφαλάτωση με ΑΠΕ, βιοποικιλότητα. 	<p>Απειλές (Threats):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Κλιματική αλλαγή, (άνοδος της στάθμης της θάλασσας, αυξημένες θερμοκρασίες, αύξηση ακραίων καιρικών φαινομένων.). ○ Έλλειψη σε υδάτινους πόρους λόγω τουριστικής εποχικότητας και περιορισμένης φυσικής διαθεσιμότητας. ○ Υπερφόρτωση υποδομών αποβλήτων και αποχετευτικών δικτύων σε τουριστικά νησιά. ○ Κοινωνικές αντιδράσεις σε έργα ΑΠΕ (οπτική όχληση, θέματα χωροθέτησης).

3.7 Υποστήριξη Προγράμματος

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιμετωπίζει ζητήματα υποστελέχωσης και έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού, που επηρεάζουν την αποτελεσματική υλοποίηση και παρακολούθηση του Προγράμματος. Η ενίσχυση της διοικητικής και οργανωτικής ικανότητας των φορέων (ΥΔ, Δικαιούχοι) είναι κρίσιμη για την εύρυθμη λειτουργία και τη μέγιστη απορρόφηση πόρων του ΕΠΑ. Είναι αναγκαία η βελτίωση των μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης, καθώς και η συστηματική εκπαίδευση και ενημέρωση των στελεχών ΥΔ και των δικαιούχων.

Πίνακας 7. SWOT Ανάλυση: Υποστήριξη Προγράμματος

<p>Δυνατά Σημεία (Strengths):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχουσα εμπειρία της Περιφέρειας στη διαχείριση εθνικών προγραμμάτων που αποτελεί βάση για περαιτέρω βελτίωση. • Διαθεσιμότητα χρηματοδοτικών πόρων από το ΕΠΑ για την διοικητική και οργανωτική υποστήριξη. • Θετικό κλίμα συνεργασίας μεταξύ Περιφέρειας και Δήμων 	<p>Αδύναμα Σημεία (Weaknesses):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Έλλειψη εξειδικευμένου και επαρκούς προσωπικού στην ΥΔ του ΠΠΑ και σε πολλούς φορείς της Περιφέρειας (κυρίως στους μικρούς νησιωτικούς δήμους). ○ Υποστελέχωση υπηρεσιών που δυσχεραίνει τη διαχείριση απαιτητικών εργασιών και τη συμμόρφωση με στενά χρονοδιαγράμματα. ○ Ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης των στελεχών της ΥΔ και των Δικαιούχων των Πράξεων.
<p>Ευκαιρίες (Opportunities):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Χρηματοδότηση για ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού και τεχνικής βοήθειας από ΕΠΑ 	<p>Απειλές (Threats):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Κίνδυνος περαιτέρω υποστελέχωσης λόγω δυσκολιών προσέλκυσης εξειδικευμένων στελεχών στα νησιά.

<ul style="list-style-type: none">○ Κατάρτιση και επιμόρφωση προσωπικού (εσωτερική εκπαίδευση/εξειδικευμένα σεμινάρια).○ Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ Περιφέρειας, Δήμων και τοπικών φορέων για την βελτίωση της συνολικής διοικητικής ικανότητας του Φορέα.○ Συνεργασίες με ιδιωτικό τομέα για τεχνική υποστήριξη και εξειδικευμένες υπηρεσίες.	<ul style="list-style-type: none">○ Διοικητική επιβάρυνση λόγω αυξανόμενων απαιτήσεων ελέγχου, παρακολούθησης και άσκησης των προβλεπόμενων διαδικασιών ΕΠΑ (ΣΔΕ).○ Πολυδιάσπαση υπηρεσιών λόγω γεωγραφικής νησιωτικότητας, που δημιουργεί προβλήματα συντονισμού στην άσκηση των διαδικασιών.○ Πιθανές καθυστερήσεις στην απορρόφηση πόρων λόγω υποστελέχωσης της ΥΔ και των εμπλεκόμενων φορέων - Δικαιούχων.○ Αδυναμία μικρών νησιωτικών δήμων να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις πολύπλοκων έργων, ακόμη και με υποστήριξη.
---	--

4. Αναπτυξιακή στρατηγική του ΠΠΑ 2026-2030

4.1 Στρατηγική της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου για την περίοδο 2026-2030 στο πλαίσιο του ΕΠΑ

Η Στρατηγική της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου για την περίοδο 2026-2030 αποσκοπεί στη βιώσιμη ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή, με έμφαση στη μείωση των χωρικών και κοινωνικών ανισοτήτων, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας, την αναβάθμιση των υποδομών και μεταφορών, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, την πράσινη ανάπτυξη και την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας για αποτελεσματική υλοποίηση προγραμμάτων. Κεντρικός στόχος είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής και της ευημερίας των κατοίκων, η ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και η ανθεκτικότητα της νησιωτικής Περιφέρειας στις περιβαλλοντικές και αναπτυξιακές προκλήσεις.

4.2 Προσδιορισμός των αναπτυξιακών στόχων (ΑΣ), των Ειδικών Στόχων και των Προτεραιοτήτων του προγράμματος της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου σε αντιστοιχία με τους αναπτυξιακούς στόχους του ΕΠΑ

4.2.1 Αναπτυξιακός Στόχος: Κοινωνική Συνοχή και Ανάπτυξη

Βασικός αναπτυξιακός στόχος της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, ώστε να μειωθούν οι κοινωνικές και χωρικές ανισότητες και να προωθηθεί η συνολική κοινωνική ευημερία. των πολιτών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Ειδικοί στόχοι:

- Απασχόληση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
- Συμβολή στην αντιμετώπιση του στεγαστικού προβλήματος
- Ενίσχυση του Κοινωνικού Κράτους
- Υγεία
- Παιδεία
- Αθλητισμός
- Μεταναστευτική Πολιτική
- Ασφάλεια, Προστασία, Δικαιοσύνη
- Συμβολή στην αντιμετώπιση του δημογραφικού ζητήματος

Βασικές Προτεραιότητες:

- 1.1 Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
- 1.2 Ενίσχυση της απασχόλησης και ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου

- 1.3 Προώθηση της ισότητας και των δικαιωμάτων
- 1.4 Ενίσχυση της Κοινωνικής Κατοικίας
- 1.5 Πρόσβαση στη στέγαση
- 1.6 Κοινωνικές επενδύσεις (πχ στήριξη της οικογένειας, ενίσχυση βρεφονηπιακών-παιδικών σταθμών και της προσχολικής αγωγής, στήριξη τρίτης ηλικίας κ.α.)
- 1.7 Ενίσχυση της εδαφικής συνοχής (νησιωτικότητα, ορεινότητα, αγροτικές περιοχές)
- 1.8 Ενίσχυση και αναβάθμιση της Υγείας
- 1.9 Προστασία της Δημόσιας Υγείας
- 1.10 Ενίσχυση και αναβάθμιση της Εκπαίδευσης
- 1.11 Ενίσχυση και αναβάθμιση της Κατάρτισης και δια βίου μάθησης
- 1.12 Ενίσχυση και αναβάθμιση του Αθλητισμού
- 1.13 Ενίσχυση και αναβάθμιση της Ασφάλειας
- 1.14 Ενίσχυση και αναβάθμιση της Εθνικής Άμυνας
- 1.15 Ενίσχυση και αναβάθμιση της Δικαιοσύνης
- 1.16 Διαχείριση Μεταναστευτικών Ροών από την υποδοχή έως την ένταξη

4.2.2 Αναπτυξιακός Στόχος: Ανάπτυξη Υποδομών και Μεταφορών

Ο στόχος αφορά στην ανάπτυξη, βελτίωση και εκσυγχρονισμό δικτύων και μεταφορών για ενίσχυση συνδεσιμότητας, προσβασιμότητας και βιώσιμης κινητικότητας και στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Ειδικοί στόχοι:

- Ανάπτυξη Δικτύων και Μεταφορών
- Βελτίωση Δικτύων και Μεταφορών
- Εκσυγχρονισμός Δικτύων και Μεταφορών

Βασικές Προτεραιότητες:

- 2.1 Λιμενικές υποδομές
- 2.3 Οδικές υποδομές
- 2.4 Υποδομές αερομεταφορών
- 2.5 Υδατοδρόμια
- 2.6 Οδική ασφάλεια
- 2.7 Πολυτροπική και αστική κινητικότητα

4.2.3 Αναπτυξιακός Στόχος: Πολιτική Προστασία και Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην αντιμετώπιση των φυσικών κινδύνων και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Ειδικοί στόχοι:

- Ενίσχυση της αντιπλημμυρικής προστασίας
- Βελτίωση συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης
- Ανάπτυξη υποδομών αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών
- Προστασία από δασικές πυρκαγιές
- Ενίσχυση ετοιμότητας και ανταπόκρισης σε κρίσεις
- Προσαρμογή υποδομών στην κλιματική αλλαγή.

Βασικές Προτεραιότητες:

- 3.1 Καθαρισμός, συντήρηση ρεμάτων, ποταμών κλπ

- 3.2 Αύξηση ανθεκτικότητας κρίσιμων υποδομών και υπηρεσιών σε φυσικές καταστροφές
- 3.3 Ενίσχυση της πρόληψης, ετοιμότητας και έγκαιρης ανταπόκρισης μέσω συντονισμένων μηχανισμών και τεχνολογικών εργαλείων
- 3.4 Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων
- 3.5 Κρατική Αρωγή
- 3.6 Αποκατάσταση υποδομών από φυσικές καταστροφές
- 3.7 Ολοκληρωμένος σχεδιασμός και προσαρμογή στη νέα κλιματική πραγματικότητα

4.2.4 Αναπτυξιακός Στόχος: Καινοτομία, Εξωστρέφεια και Ανταγωνιστικότητα

Βασικός Αναπτυξιακός Στόχος αποτελεί η ενίσχυση της καινοτομίας, η διαφοροποίηση της οικονομίας και η ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δυνατοτήτων.

Ειδικοί Στόχοι:

- Έρευνα
- Βιομηχανία
- Καινοτομία
- Εμπόριο
- Επιχειρηματικότητα
- Πολιτισμός
- Τουρισμός
- Αγροδιατροφικός Τομέας

Προτεραιότητες:

- 4.1 Ενίσχυση έρευνας και Καινοτομίας
- 4.2 Προώθηση της επιχειρηματικής καινοτομίας και εξωστρέφειας
- 4.3 Ενίσχυση της Βιομηχανίας και Προώθηση της επιχειρηματικότητας
- 4.4 Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας των Επιχειρήσεων
- 4.5 Ανάπτυξη νέων τομέων υψηλής προστιθέμενης αξίας
- 4.6 Ενίσχυση της διασύνδεσης έρευνας και επιχειρηματικότητας
- 4.7 Ενίσχυση εμπορίου & Προστασία του Καταναλωτή
- 4.8 Υποδομές και δράσεις σύγχρονου πολιτισμού
- 4.9 Προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού και θρησκευτικού ενδιαφέροντος
- 4.10 Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς
- 4.11 Προώθηση του τουρισμού
- 4.12 Προώθηση και ενίσχυση αγροδιατροφικού τομέα

4.2.5 Αναπτυξιακός Στόχος: Ψηφιακός μετασχηματισμός και Τεχνητή Νοημοσύνη

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στην ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών, στην ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων και στην ανάπτυξη ψηφιακών υποδομών.

Ειδικοί στόχοι:

- Ψηφιακός μετασχηματισμός της δημόσιας διοίκησης
- Ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων
- Διασφάλιση της ψηφιακής ένταξης όλων των πολιτών
- Ανάπτυξη ψηφιακών υποδομών
- Προστασία δεδομένων και κυβερνοασφάλεια.
- Τεχνητή Νοημοσύνη

Βασικές Προτεραιότητες:

- 5.1 Ψηφιοποίηση και αυτοματοποίηση διαδικασιών
- 5.2 Αναβάθμιση ψηφιακών υποδομών και ΤΠΕ
- 5.3 Ανάπτυξη ψηφιακών πλατφορμών και εφαρμογών
- 5.4 Κατάρτιση σε θέματα ψηφιακών δεξιοτήτων
- 5.5 Ασφάλεια και προστασία δεδομένων
- 5.6 Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και τεχνητή νοημοσύνη

4.2.6 Αναπτυξιακός Στόχος: Πράσινη Ανάπτυξη και Πράσινος Μετασχηματισμός

Η βιώσιμη ανάπτυξη, η μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και η ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή αποτελεί βασικό σημείο της στρατηγικής της ΠΝΑι για την Προγραμματική Περίοδο 2026-2030.

Ειδικοί στόχοι:

- Προώθηση βιώσιμης ανάπτυξης
- Μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος μέσω καθαρής ενέργειας και εξοικονόμησης πόρων
- Ενίσχυση της ανθεκτικότητας απέναντι στην κλιματική αλλαγή μέσω ορθής διαχείρισης ενέργειας, νερού και αποβλήτων

Βασικές Προτεραιότητες:

- 6.1 Επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης και αξιοποίησης Α.Π.Ε
- 6.2 Προώθηση της κυκλικής οικονομίας
- 6.3 Προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας
- 6.4 Διαχείριση υδάτινων πόρων (φράγματα, λιμνοδεξαμενές, αρδευτικά δίκτυα κ.α.)
- 6.5 Διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων
- 6.6 Υδρευση (πόσιμο νερό)
- 6.7 Πράσινες πόλεις (αστικές αναπλάσεις, εκσυγχρονισμός στόλου αστικών μεταφορών, κτίρια κλπ)

4.2.7 Αναπτυξιακός Στόχος: Υποστήριξη Προγράμματος

Ο στόχος της υποστήριξης προγραμμάτων εξειδικεύεται σε δύο επιμέρους ειδικούς στόχους ως εξής:

- Ενδυνάμωση της διοικητικής και οργανωτικής ικανότητας των εμπλεκόμενων φορέων, με σκοπό τη διασφάλιση της εύρυθμης και αποτελεσματικής υλοποίησης των παρεμβάσεων.
- Εδραίωση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου διακυβέρνησης, μέσω της ενίσχυσης των μηχανισμών, παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Βασικές Προτεραιότητες:

Οι βασικές στρατηγικές προτεραιότητες που αποσκοπούν στην υποστήριξη της υλοποίησης του προγράμματος της ΠΝΑι είναι:

- 7.1 Ενδυνάμωσης διοικητικής ικανότητας
- 7.2 Υποστήριξη Φορέων
- 7.3 Βελτίωση μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης
- 7.4 Δράσεις εκπαίδευσης και ενημέρωσης
- 7.5 Τεχνική Βοήθεια

5. Προϋπολογισμός του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης ΠΠ 2026-2030 της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Σύμφωνα με την ΠΥΣ 32/27.11.2025 του ΕΠΑ 2026-2030, ο εγκεκριμένος Προϋπολογισμός που αντιστοιχεί στο Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΠΑ 2026-2030 της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι **114 εκ ευρώ**.

5.1 Κατανομή του Προϋπολογισμού του ΠΠΑ ΠΠ 2026-2030 της ΠΝΑι σε Αναπτυξιακούς Στόχους

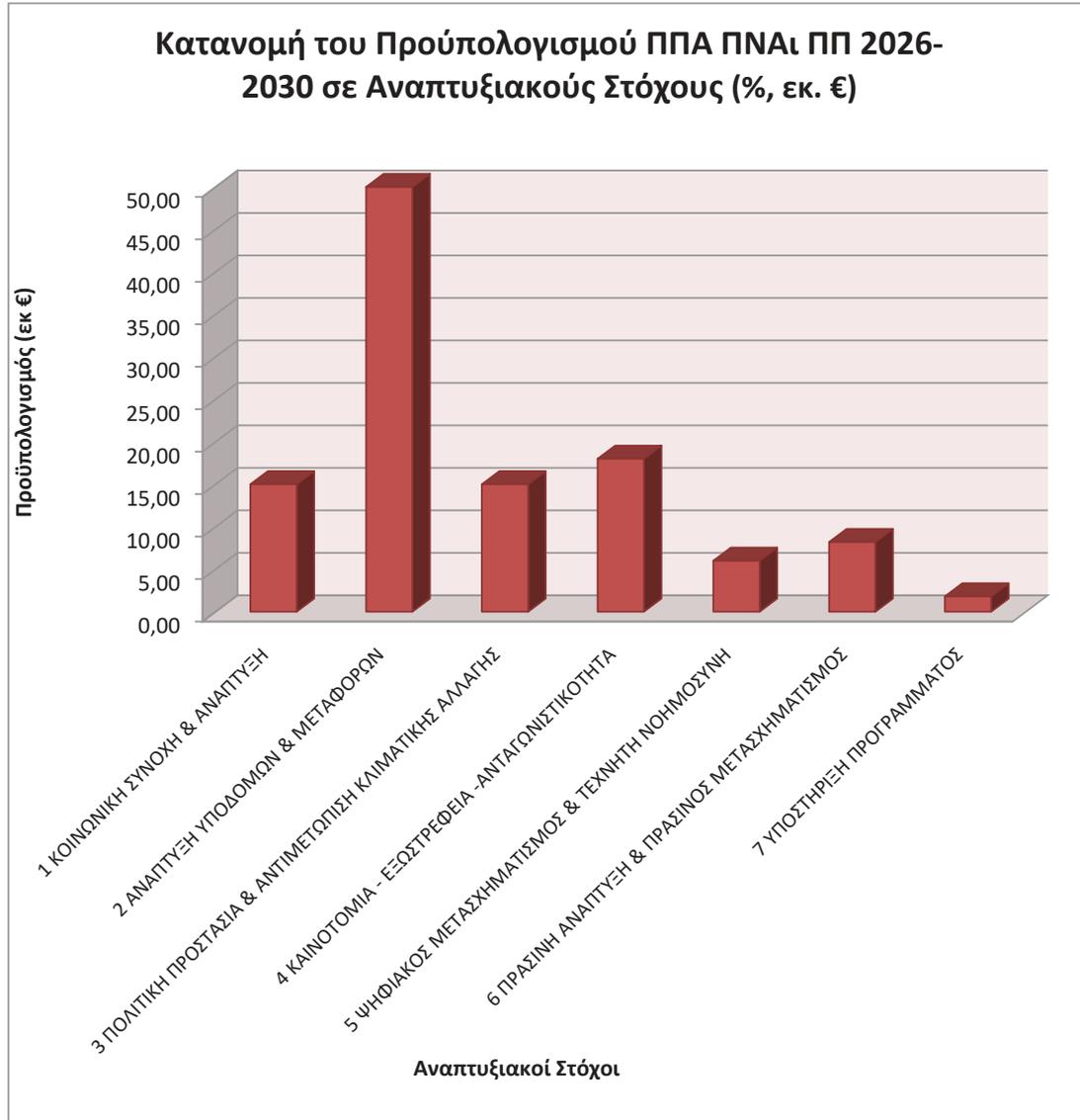
Πίνακας 8. Κατανομή του Π/Υ ΠΠΑ ΠΝΑι 2026-2030 σε Αναπτυξιακούς Στόχους (εκ. €)

Αναπτυξιακός Στόχος	Κατανομή Π/Υ σε εκ. ευρώ
1. Κοινωνική Συνοχή και Ανάπτυξη	15
2. Ανάπτυξη Υποδομών και Μεταφορών	50
3. Πολιτική Προστασία και Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής	15
4. Καινοτομία, Εξωστρέφεια και Ανταγωνιστικότητα	18
5. Ψηφιακός Μετασχηματισμός και Τεχνητή Νοημοσύνη	6
6. Πράσινη Ανάπτυξη και Πράσινος Μετασχηματισμός	8,2
7. Υποστήριξη Προγράμματος	1,8
ΣΥΝΟΛΟ ΠΠΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	114

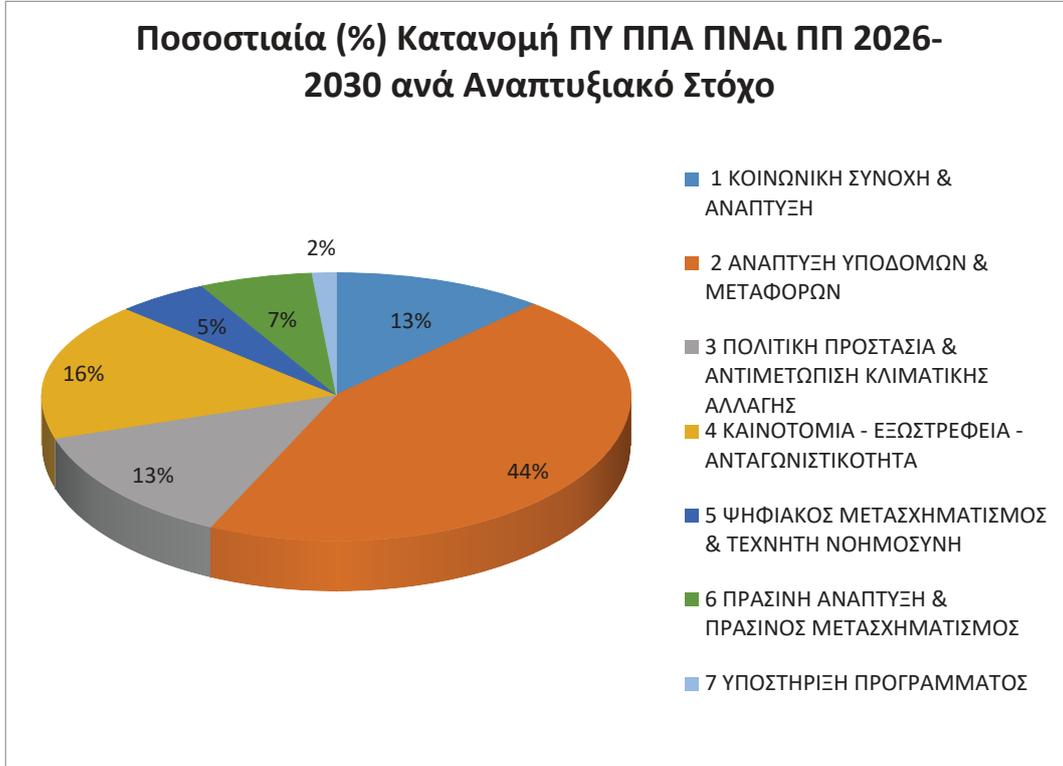
5.2 Ποσοστιαία κατανομή Προϋπολογισμού του Προγράμματος σε Αναπτυξιακούς Στόχους

Διάγραμμα 1. Κατανομή Π/Υ του ΠΠΑ ΠΝΑι ΠΠ 2026-2030 σε Αναπτυξιακούς Στόχους (%)

Διάγραμμα 2. Κατανομή Π/Υ του ΠΠΑ ΠΝΑι ΠΠ 2026-2030 σε Αναπτυξιακούς Στόχους (%)

6. Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΠΑ ΠΝΑι ΠΠ 2026-2030 (Θεσμικό Πλαίσιο: Σύσταση, λειτουργία, οργάνωση, αρμοδιότητες)

Αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της εφαρμογής του Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2026-2030 ορίζεται η Αυτοτελής Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, η οποία θα αναλάβει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 5264/2025 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Με την τελευταία τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (Αριθ. 30440/7-11-2024 Απόφαση Έγκρισης τροποποίησης ΟΕΥ της ΠΝΑ, ΦΕΚ 6269/τΒ'), έγιναν οι απαραίτητες προσαρμογές προκειμένου να ενσωματωθούν οι αρμοδιότητες που προβλέπονταν στην σχετική νομοθεσία του ΕΠΑ. Ειδικότερα, στην με αριθμό 30440/7-11-2024 Απόφαση Έγκρισης τροποποίησης Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (ΦΕΚ 6269/τΒ'), προβλέπεται ότι οι αρμοδιότητες της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού με έδρα την Ερμούπολη Σύρου, ανάγονται ιδίως στον περιφερειακό αναπτυξιακό σχεδιασμό, την προώθηση των εθνικών στρατηγικών στόχων, τον επιχειρησιακό προγραμματισμό, την παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων της Περιφέρειας, την παρακολούθηση της αναπτυξιακής πορείας της Περιφέρειας και την άσκηση αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεων Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης για πράξεις επενδύσεων που εντάσσονται σε επιχειρησιακά προγράμματα τα οποία συγχρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, την Αυτοτελή Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού απαρτίζονται τα εξής τμήματα:

- Τμήμα Σχεδιασμού Περιφερειακής Πολιτικής και Αξιολόγησης
- Τμήμα Εφαρμογής, Παρακολούθησης και Ελέγχου Προγραμμάτων Κυκλάδων
- Τμήμα Εφαρμογής, Παρακολούθησης και Ελέγχου Προγραμμάτων Δωδεκανήσου
- Τμήμα Κινήτρων - Τεκμηρίωσης και Επενδύσεων Κυκλάδων
- Τμήμα Κινήτρων - Τεκμηρίωσης και Επενδύσεων Δωδεκανήσου
- Γραφεία Εξυπηρέτησης Επενδυτών Κυκλάδων και Δωδεκανήσου
- Γραφείο Οργάνωσης και Υποστήριξης Εθνικού Προγράμματος.

Άρθρο 5

Έναρξη ισχύος

Η απόφαση αυτή ισχύει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 20 Ιανουαρίου 2026

Ο Αναπληρωτής Υπουργός

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
 - Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €.
 - Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
 - Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- A.** Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις → Εγκύκλιοι**.
- B.** Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση
https://eservices.et.gr

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

